KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT
av den 1 oktober 2003
om statligt stöd som Tyskland vill bevilja Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH

[delgivet med nr K(2003) 3383]

(Endast den tyska texten är giltig)

(2004/272/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar [1] ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 5 december 1997, registrerad den 10 december 1997, anmälde Tyskland diverse stödåtgärder till förmån för Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH enligt artikel 88.3 till kommissionen. Kommissionen mottog ytterligare information genom skrivelser av den 7 april 1998, registrerad den 14 april 1998, av den 20 oktober 1998, registrerad den 26 oktober 1998, av den 9 februari 1999, registrerad den 12 februari 1999, av den 13 augusti 1999, registrerad den 24 augusti 1999, två skrivelser av den 22 november 1999, registrerade den 25 november 1999 respektive den 26 november 1999, genom en skrivelse av den 17 augusti 2000, registrerad den 22 augusti 2000 och av den 29 november 2000, registrerad den 5 december 2000.

(2) Genom en skrivelse av den 8 februari 2001 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att på grund av åtgärden i fråga inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget.

(3) Kommissionens beslut att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* [2]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

(4) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter. Tyskland översände sina synpunkter till kommissionen per fax den 12 april 2001 (registrerat den 17 april 2001). Genom en skrivelse av den 18 juli 2003, registrerad den 24 juli 2003, fick kommissionen ytterligare information.

II. BESKRIVNING AV STÖDET

1. Åtgärdens titel

(5) Säkerhet för ett grönsaksbearbetningsföretag.

2. Rättslig grund

(6) Tyskland har meddelat att stödet skall beviljas enligt *Bürgschaftsrichtlinie des Freistaates Thüringen für die gewerbliche Wirtschaft und die freien Berufe* av den 8 november 1995. Denna stödordning godkändes av kommissionen genom en skrivelse av den 27 december 1996 [3] (SG(96) D/11696). I beslutet om godkännande av stödordningen understryker kommissionen att ordningen inte får omfatta företag som producerar, bearbetar och saluför produkter i bilaga I till EG-fördraget. Av denna anledning anmäldes stödet som ett engångsstöd.

[1] EGT C 320, 15.11.2001, s. 12.

[2] Se fotnot 1.

[3] Stöd nr N 117/96.

3. **Mottagare**

(7) Stödmottagare är företaget Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH. Företaget framställer djupfrysta varor och bearbetar främst grönsaker och potatis. Företagets säte ligger i regionen Artern, som ligger i ett mål 1-område.

4. **Stödets syfte**

(8) Stödet är avsett för köp av en produktionsanläggning i Ringleben (Thüringen). Produktionsanläggningen består av en anläggning för grönsaksbearbetning med diverse bearbetningsled samt en kylanläggning med lufttorkningsmaskin för potatis och två frysanläggningar. Inköpspriset för anläggning och inventarier uppgår till 3 016 622 euro. Bearbetningskapaciteten ökar inte genom investeringen.

(9) För investeringen har stödmottagaren tagit följande lån:

Lån	Villkor	Lånesumma
I. European Recovery-programmet ([1])	Avtal slutet den 22.12.1997, löptid till 30.9.2017, amortering halvårsvis med 45 114 euro fr.o.m. 30.2.2001, sista avbetalning på 45 102 euro, fast räntesats 4,75 % per år för hela låneperioden.	1 533 876 euro (*)
II. KfW-Mittelstandsprogramm ([2])	Avtal slutet den 22.12.1997, löptid till 31.12.2005, amortering halvårsvis med 31 956 euro fr.o.m. 30.6.2000, fast räntesats 4,75 % per år för hela låneperioden. Administrativ engångsavgift 2 %, kursförlust 4 %, riskpremie 2 %.	383 469 euro
III. Lån från företagets egen bank (Döbelns sparkassa)	Avtal slutet den 8.12.1997, löptid till 20.12.2007, amortering månadsvis med 10 737 euro fr.o.m. 31.1.1998, fast räntesats 6,5 % per år till 30.12.2004, administrativ engångsavgift på 5 113 euro.	945 890 euro
Summa		2 863 235 euro

(*) Alla belopp har avrundats till följd av omräkningen till euro.
([1]) Stödordning godkänd av kommissionen (stöd nr N 563/94).
([2]) Stödordning godkänd av kommissionen (stöd nr NN 24/96).

5. **Stödtyp**

(10) För ovannämnda lån tecknade Thüringer Aufbaubank statlig borgen för 65 % av lånesumman med företräde till de avtalade säkerheterna. Lånen betalades ut den 31 december 1997. Samtidigt ställdes säkerheten, med förbehåll för kommissionens godkännande.

(11) Följande säkerheter avtalades:

— 2 863 235 euro i bottenteckning för företagets fasta egendom i Ringleben.

— Utmätning av maskiner.

— Proprieborgen med tak från företagets ägare, Volkmar Frenzel.

— Överlåtelse av betalningsanspråk på511 292 euro för Volkmar Frenzels livförsäkring.

(12) I samband med borgen uppstod följande kostnader:

— En administrativ engångsavgift på 0,375 % av borgensbeloppet.

— Borgensavgift på 0,75 % per år av borgensbeloppet.

(13) Tyskland har uppgett att företaget trots de ställda säkerheterna inte kunde få ett vanligt lån för inköpet på den fria marknaden utan extra borgen och detta av följande orsaker: Företagets säte (norra Thüringen, som vid tiden för den tyska återföreningen kännetecknades av ett ovanligt stort antal konkurser), anläggningens särskilda karaktär (vid en konkurs måste man hitta en privat investerare som är intresserad av att ta över anläggningen) och bankpraxis när det gäller värdering av livsmedelslager.

(14) När det gäller företagets finansiella situation har de tyska myndigheterna klargjort att företagets omsättning och betalningsflöde mellan 1994 och 1996 konstant har ökat, men andelen eget kapital (4,3 % i december 1996) är dock begränsat och både företaget och fordringsägarna anser att detta är för lågt. De tyska myndigheterna anser inte att företaget befinner sig i finansiella svårigheter.

6. **Stödnivå**

(15) Tyskland har skickat följande översikt över de beviljade lånens kontantvärde:

Lån	Lånesumma	Bidragsekvivalent
I. ERP-Aufbauprogramm	1 533 876 euro	99 912 euro
II. KfW-Mittelstandsprogramm	383 469 euro	13 487 euro
III. Lån från företagets egen bank	945 890 euro	—
Summa	2 863 235 euro	113 399 euro

(16) Värdet på borgenssumman på 1 861 103 euro (= 65 % av 2 863 235 euro lånesumma) motsvarar enligt Tyskland en bidragsekvivalent på 9 306 euro (= 0,5 % av 1 861 103 euro). Tyskland motiverar detta belopp genom att hänvisa till den marginal på 0,5 %–2 % som kommissionen godkände som stödsats i ärende nr N 117/96 för livskraftiga företag (skrivelse av den 27 december 1996, SG (96)D/11696). I en skrivelse av den 11 november 1998 (D/54570) godkände kommissionen en stödsats på 0,5 % för företag som inte befinner sig i finansiella svårigheter.

7. **Löptid för borgen**

(17) Tyskland har meddelat kommissionen följande när det gäller borgensförbindelsen löptid:

Lån	Maximal löptid för borgen
I. ERP-Aufbauprogramm	31.3.2013
II. KfW-Mittelstandsprogramm	31.3.2006
III. Lån från företagets bank	31.3.2008

III. **SKÄL TILL ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET**

(18) Man måste göra skillnad mellan själva lånet och den borgen som beviljats för lånet.

1. **Anmodan om upplysningar avseende lånet**

(19) Lånen I och II beviljades på grundval av två stödordningar som godkänts av kommissionen (se fotnoterna 4 och 5). Med ledning av den information som förelåg hyste kommissionen tvivel på om de stödordningar som Tyskland åberopade verkligen hänförde sig till känsliga sektorer (inbegripet jordbruk). På grund av dessa tvivel och i enlighet med Europeiska gemenskapernas domstols dom i rättsfall C-47/91 ([4]) ansåg kommissionen det nödvändigt att formellt uppmana Tyskland att inom en månad översända alla underlag, uppgifter och datum till kommissionen, så att man skulle kunna avgöra om lånen verkligen omfattades av de godkända stödordningarna.

2. **Kommissionens invändningar avseende borgen**

(20) Kommissionen har av följande skäl tvivel när det gäller borgens förenlighet med den gemensamma marknaden:

(21) Enligt punkt 5.2 i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier ([5]) bedömer kommissionen stöd i form av garantier enligt samma regler som tillämpas för andra former av stödåtgärder. Med ledning av de uppgifter som förelåg var det oklart om stödmottagaren kunde betecknas som ett företag i svårigheter eller inte. Därför var det också oklart vilka rättsliga grunder som borde beaktas vid bedömningen av stödet – riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([6]) (nedan kallade ”omstruktureringsriktlinjerna”) eller gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn ([7]) (nedan kallade ”gemenskapsriktlinjerna”).

(22) Kommissionen hyste tvivel om det anmälda stödet uppfyllde alla villkor för omstruktureringsriktlinjerna. Tyskland hade t.ex. inte lagt fram någon omstruktureringsplan för företaget. Det stod inte klart hur man skulle undvika snedvridningar av marknaden eller vari stödmottagarens eget bidrag bestod. Enligt de nya riktlinjerna för statligt stöd om undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([8]) från 1999 är stöd till nystartade företag uteslutet.

(23) Kommissionen tvivlade sålunda på att det anmälda stödet uppfyller alla villkor i punkt 4.2 i gemenskapsriktlinjerna (stöd till investeringar i samband med bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter). Bland annat kunde det inte visas att de övre gränserna för stödnivå respekteras, eftersom beräkningen av bidragsekvivalenter på grund av befintliga uppgifter var svår att genomföra och eftersom de uppgifter som Tyskland skickat till kommissionen inte verkade vara väl underbyggda. Dessutom har Tyskland inte skickat några uppgifter till kommissionen som kan användas för att kontrollera om villkoren i punkt 4.2 i gemenskapsriktlinjerna är uppfyllda.

(24) Kommissionen hyste också misstankar om att det anmälda stödet innehåller stödelement till förmån för kreditgivarna. Det stod exempelvis inte klart om delstaten Thüringen övertog en risk som banken dittills hade stått för utan kostnader. Ett sådant stöd skulle bedömas som ett rent företagsstöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden.

([4]) Italgrani/kommissionen av den 5 oktober 1994, rättsfallssamling 1994, s. I-4635.
([5]) EGT C 71, 11.3.2000, s. 14.
([6]) EGT C 283, 19.9.1997, eftersom stödet anmäldes före den 30 april 2000 hänvisas till EGT C 288, 9.10.1999, ändrad genom EGT C 121, 29.4.2000.
([7]) EGT C 232, 12.8.2000, s. 17.
([8]) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

IV. **KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND**

(25) Tyskland har inte svarat på anmodan om upplysningar (se avsnitt III.1).

(26) Tyskland har meddelat att det stödmottagande företaget inte vid någon tidpunkt har haft ekonomiska svårigheter. Enligt Tyskland är det inte frågan om fortsatt drift av ett insolvent företag, utan om ett nystartat företag. Tyskland har översänt följande uppgifter från företagets räkenskaper till kommissionen, och anser att det av dessa går att utläsa att företaget under åren 1997–1999 inte kunde betecknas som ett företag i svårigheter i den mening som avses i omstruktureringsriktlinjerna.

Uppgifter från räkenskaperna	1999	1998	1997 (*)
Omsättning	6 149 307 euro	3 136 264 euro	887 603 euro
Årsresultat	161 568 euro	11 248 euro	3 579 euro
Betalningsflöde	436 132 euro	– 585 429 euro (**)	49 084 euro
Eget kapital	219 344 euro	77 205 euro	55 220 euro

(*) Förkortat räkenskapsår.
(**) På grund av en brandskada minskades betalningsflödet kraftigt under detta år.

(27) Tyskland skickade dessutom en skrivelse till kommissionen den 18 juli 2003 med aktuella räkenskapsuppgifter som enligt Tyskland visar att företaget för närvarande inte befinner sig i svårigheter. Tyskland har översänt följande uppgifter ur företagets bokföring till kommissionen:

Uppgifter från räkenskaperna	2000	2001	2002 (*)
Omsättning	5 941 000 euro	5 758 000 euro	6 598 000 euro
Årsresultat	26 000 euro	23 000 euro	65 000 euro
Betalningsflöde	632 000 euro	556 000 euro	402 000 euro
Eget kapital	256 000 euro	258 000 euro	353 000 euro

(*) Preliminärt bokslut.

(28) Tyskland har också yttrat sig på grundval av gemenskapens rambestämmelser för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter ([9]) och kommissionens beslut av den 22 mars 1994 om de urvalskriterier som skall fastställas för investeringar avsedda att förbättra villkoren för förädling och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter och om upphävande av beslut 90/342/EEG ([10]). Enligt Tyskland uppfyller stödet kraven i dessa bestämmelser.

(29) Genom en skrivelse av den 18 juli 2003 skickade Tyskland ytterligare uppgifter till kommissionen som kommissionen kan använda för att undersöka om villkoren i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn ([11]) har uppfyllts.

(30) Tyskland kommenterar stödnivån på följande sätt:

([9]) EGT C 29, 2.2.1996, s. 4.
([10]) EGT L 79, 23.3.1994, s. 29.
([11]) Se fotnot 9.

(31) Lånets bidragsekvivalenter skall enligt de tyska myndigheterna beräknas enligt följande:

Lån	Nominalränta	Effektiv räntesats	Bidragsekvivalent på grundval av effektiv räntesats
I. ERP-Aufbauprogramm	4,75 %	4,84 %	88 044 euro
II. KfW-Mittelstandsprogramm	4,75 %	5,65 %	—
III. Lån från företagets egen bank	6,5 %	Inga uppgifter	—
Summa			88 044 euro

Skillnaderna mellan nominalränta och effektiv ränta skall ha uppstått på grund av bankavgifter och kursförluster på 2 %, dvs. den effektiva ränta som företaget de facto måste betala är enligt Tyskland högre än nominalräntan. Tyskland anser att lån II (KfW) inte utgör stöd enligt artikel 87 i EG-fördraget, eftersom den effektiva räntan är högre än kommissionens referensränta vid den tidpunkten (5,54 %).

(32) Bidragsekvivalenten för borgen skall däremot fortsätta att beräknas enligt avsnitt II.6. Tyskland har inte meddelat kommissionen några nya uppgifter.

(33) Den (kumulerade) stödnivån skall enligt Tyskland beräknas på följande sätt: Summan av bidragsekvivalenterna för lån och borgen uppgår till 97 350 euro. Jämfört med totalkostnaderna på 3 016 622 euro ligger den (kumulerade) stödnivån på 3,23 %.

(34) Tyskland har också meddelat att det inte föreligger något stöd till kreditgivarna. Det handlar inte om en borgen som godkänts i efterhand för en redan beviljad kredit, utan kreditvärdet beräknades på grundval av en beviljad borgen. Kreditgivarna fick borgenserbjudandet den 21 november 1997, med förbehåll för att kommissionen skulle godkänna det. Kreditavtalen mellan kreditgivarna och låntagarna slöts den 22 november 1997. I företagets egen banks kreditavtal ingår en enkel borgen på 65 % från Thüringer Aufbaubank i avsnittet om kreditsäkerheter. På grundval av dessa kreditavtal och (den tills vidare outlösta) borgen beviljade kreditgivaren en preliminär beräkning av kreditvärdet. En avgörande orsak för detta var den korta fristen för inköpspriset och kravet att återuppta den kommersiella verksamheten. Utan den preliminära värderingen av kreditanslagen hade det funnits en risk för att mottagaren hade förlorat sin marknadsställning och hela företagskonceptet hade äventyrats. I samband med kreditvärderingen ifrågasatte kreditgivaren inte beviljandet av borgen som statligt stöd och man förväntade sig att kommissionen skulle ge sitt godkännande. Från kreditavtalsparternas synpunkt finns det till dags dato ingen slutgiltig finansiering av investeringsprojektet.

V. **BEDÖMNING AV STÖDET**

(35) Åtgärden avser både grönsaks- och potatissektorn. Potatis omfattas visserligen av bilaga I till fördraget, men inte av någon gemensam organisation av marknaden. För den del av åtgärden som avser potatis måste således kommissionen, med hjälp av artikel 36 i EG-fördraget och artikel 4 i förordning (EEG) nr 26, om tillämpning av vissa konkurrensregler på produktion av och handel med jordbruksvaror ([12]), inleda förfarandet enligt artikel 88.1 och 88.3 första meningen i EG-fördraget, enligt vilken kommissionen endast kan lägga fram förslag som avser åtgärders förenlighet med den gemensamma marknaden. För den del av stödet som avser grönsakssektorn går det däremot att tillämpa konkurrensreglerna och riktlinjerna om statligt stöd ([13]).

([12]) EGT L 30, 20.4.1962, s. 993/62.
([13]) Se artikel 43 i rådets förordning (EG) nr 2200/96 av den 28 oktober 1996 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker (EGT L 297, 21.11.1996, s. 1).

1. **Användning av stödordningarna N 563C/94 och NN 24/96 i jordbrukssektorn**

(36) Båda stödordningarna gäller regionalstöd. Efter det att riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål ([14]) (nedan kallade ”regionalriktlinjerna”) trädde i kraft 1998 försäkrade Tyskland i sitt meddelande av den 9 december 1999 (om genomförande av ändamålsenliga åtgärder) att man skulle se till att regionalriktlinjerna inte används när det gäller bearbetning och saluföring av produkter i bilaga I.

(37) Kommissionens beslut om N 563C/94 (godkännande av ändringar) innehåller ett stycke om att gemenskapens föreskrifter för jordbruket skall beaktas liksom krav som följer av dessa, i synnerhet förhandsanmälan av enskilda tillämpningstillfällen. En liknande hänvisning finns i ett tidigare godkännande av stöd, nr N 108B/94.

(38) Stöd nr NN 24/96 (ex N 1004/95) går tillbaka på stöd nr NN 109/93. Kommissionens beslut om NN 24/96 (beslut om förlängning) innebär att gemenskapens föreskrifter för jordbruk och fiske skall följas.

(39) Tyskland har trots uppmaning inte översänt några upplysningar till kommissionen som kan visa att stödordningarna också kan tillämpas på känsliga sektorer (inklusive jordbruk). Kommissionen kan utifrån befintlig information inte utgå ifrån att de båda stödordningarna innefattar jordbrukssektorn. De båda beviljade lånen I och II skall enligt domstolens praxis ([15]) prövas som engångsstöd.

(40) Eftersom tillämpningen av stödordningarna i fråga (nr NN 24/96 och N 563C/94) kan ha brutit mot artikel 16 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999, om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ([16]), avser kommissionen att närmare granska denna tillämpning.

2. **Förekomst av statligt stöd**

(41) Enligt artikel 87.1 i EG-fördraget är statligt stöd eller stöd som beviljats med statliga medel oavsett vilka, och som genom gynnandet av vissa företag eller produktionsgrenar snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen, förbjudna, om de påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(42) Efter granskning av föreliggande uppgifter har det visat sig att dessa villkor är uppfyllda. De ovan beskrivna åtgärderna (lånen I och II och borgen) finansieras med statliga medel. De gynnar ett visst företag inom jordbrukssektorn i Thüringen. Åtgärdens syfte är sålunda att snedvrida konkurrensen ([17]) och påverka handeln mellan medlemsstaterna ([18]).

(43) Tyskland anser visserligen att lån II (KfW-Mittelstandsprogramm) inte utgör stöd (se skäl 31). På grundval av befintlig information kan det dock inte uteslutas att det är fråga om stöd. Lån II beviljades (liksom för övrigt lån I) på grundval av en stödordning som godkänts av kommissionen. I sitt beslut om att godkänna den stödordningen slog kommissionen fast att det handlade om ett statligt stöd enligt definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget.

([14]) EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.
([15]) Se fotnot 6.
([16]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.
([17]) Enligt domstolens rättspraxis tyder en förbättring av ett företags konkurrenssituation till följd av ett statligt stöd i allmänhet på en snedvridning av konkurrensen gentemot konkurrerande företag som inte får liknande stöd (dom av den 17 september 1980 i mål C-730/79, Philip Morris Holland, rättsfallssamling 1980, s. 2671, punkterna 11 och 12).
([18]) Tysklands handel med jordbruksprodukter inom gemenskapen uppgick under 2002 till 28 459 miljoner euro (import) och 20 573 miljoner euro (export). För delstaten Thüringen finns det inga tillgängliga uppgifter. (*Källa*: GD AGRI).

(44) Det faktum att den effektiva räntan för lånet ligger över kommissionens referensränta räcker i sig inte för att utesluta tillämpningen av artikel 87 i EG-fördraget. Referensräntan är en minimisats som kan höjas i särskilda situationer. I dessa situationer kan tillägget ligga på 400 baspunkter eller mer, om det inte finns någon privatägd bank som är beredd att bevilja lånet i fråga. I det aktuella fallet beviljade företagets egen bank ett kapitalmarknadslån med en räntesats på 6,5 % först efter det att delstaten Thüringen hade gått i borgen för samtliga tre lån, trots att en rad säkerheter hade ställts (se avsnitt II.5). Även om det är svårt att exakt fastställa den korrekta referensräntan på grundval av befintlig information går det för närvarande inte att utgå ifrån att den referensränta på 5,54 % som använts för perioden i fråga inte kan tillämpas, särskilt som räntesatsen för kapitalmarknadslån är avsevärt högre, trots de extra säkerheterna i form av borgen. Av dessa skäl måste också lån II (KfW) anses som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

(45) Huruvida statliga garantier skall anses vara statligt stöd avgörs genom kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier ([19]). Av punkt 2.1.4 i tillkännagivandet framgår att både garantier som beviljas direkt av staten och garantier som beviljas av företag som domineras av offentliga myndigheter utgör statligt stöd i enlighet med artikel 87.1 i EG-fördraget.

(46) I punkt 4.2 redogörs för de omständigheter som måste råda för att garantin inte skall utgöra statligt stöd. Enligt de tyska myndigheterna kunde låntagaren inte utan åtgärder från statens sida få lån på finansmarknaden på marknadsmässiga villkor. Följaktligen är inte villkoren i punkt 4.2 c i tillkännagivandet uppfyllda. Dessutom betalas visserligen en premie för att uppväga statens risktagande i samband med garantin, men med beaktande av omständigheterna (begränsat eget kapital och bekräftelse från de tyska myndigheterna att säkerheten är nödvändig för finansieringen), verkar det inte som om premien motsvarar marknadspriset för garantin. Följaktligen är inte heller villkoren i punkt 4.2 d i tillkännagivandet uppfyllda. Av dessa skäl måste också garantin anses som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

(47) Följaktligen kan artikel 87.1 i EG-fördraget rent principiellt tillämpas på de ovan beskrivna åtgärderna.

(48) När beslutet om att inleda det formella förfarandet fattades kunde kommissionen inte utesluta att åtgärden också innefattade ett stödelement till förmån för kreditgivarna (se avsnitt III.2). På grundval av de uppgifter som Tyskland har skickat till kommissionen (se skäl 34), kan denna möjlighet nu uteslutas. Borgen ingicks inte för en redan beviljad kredit eller annan redan ingången ekonomisk förpliktelse. Det var inte heller så att ett lån med säkerhet användes för att betala tillbaka ett annat lån utan garanti. Företagets egen banks tillvägagångssätt vid kreditgivningen, särskilt när det gäller värderingen av krediter, tycks gynna kredittagaren snarare än kreditgivaren. Av denna orsak kan åtgärden på grundval av tillgänglig information inte klassas som statligt stöd till förmån för kreditgivaren.

3. **Tillämpliga rättsliga grunder**

(49) Stöd i form av garantier måste granskas på förhand av kommissionen enligt de regler som normalt tillämpas för den här typen av stöd (investeringar, undsättning och omstrukturering osv.) ([20]). Därför måste man först klargöra på vilka grunder förvärvet av tillgångarna skall bedömas.

([19]) Se fotnot 5.
([20]) Se punkt 5.2 i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier.

(50) Som framgår av de upplysningar som Tyskland tillhandahöll genom skrivelser av den 12 april 2001 och den 18 juli 2003 (se skälen 26 och 27) har företagets ekonomiska situation ständigt förbättrats sedan företagets grundande 1997. Det tecknade kapitalet har inte utnyttjats. Tvärtom ökade det redovisade egna kapitalet stadigt från grundandet fram till 2002. Intäkterna ökade från 888 000 euro 1997 till 6 598 000 euro 2002. Bruttobetalningsflödet har visserligen minskat något under de senaste åren, men 2002 uppnåddes en kvot på 6,2 % av det samlade resultatet, vilket enligt de tyska myndigheterna motsvarar genomsnittet i branschen. Årsresultatet har också uppvisat en positiv utveckling. Av dessa orsaker kan företaget inte betecknas som ett företag i svårigheter enligt omstruktureringsriktlinjerna.

(51) För bedömning av investeringsstöd till förbättring av förädling och saluföring av jordbruksprodukter tillämpar kommissionen normalt punkt 4.2 i gemenskapens ramar ([21]). Tyskland yttrade sig första gången den 12 april 2001 på grundval av gemenskapens rambestämmelser för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter ([22]) och kommissionens beslut om de urvalskriterier som skall fastställas för investeringar avsedda att förbättra villkoren för förädling och saluföring av jordbruks- och skogsbruksprodukter ([23]). Dessa bestämmelser hade emellertid upphört att gälla vid den tidpunkt då det formella granskningsförfarandet inleddes. Genom en skrivelse av den 18 juli 2003 översände Tyskland ytterligare information som gör det möjligt att bedöma åtgärden på grundval av ovan nämnda gemenskapsramar.

4. **Undantag från stödförbudet enligt artikel 87.3 i EG-fördraget**

(52) Stöd till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter får beviljas under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

a) Högsta stödnivån uppgår normalt till 40 %. För investeringar i mål 1-områden är den högsta stödnivån 50 % (punkt 4.2.3 i gemenskapsramarna).

b) Investeringsstöd beviljas endast företag som kan bedömas vara livskraftiga i framtiden (punkt 4.2.3).

c) Företagen skall uppfylla minimikraven när det gäller miljövård, hygienkrav och djurskydd. Om investeringarna görs för att de nyligen införda minimikraven avseende miljö, hygien och djurskydd skall kunna uppfyllas får stöd beviljas för detta (punkt 4.2.3).

d) Endast de utgifter som nämns i punkt 4.2.3 i gemenskapsramarna kan komma i fråga som stödberättigande.

e) För investeringar utan normala avsättningsmöjligheter på marknaderna beviljas inte stöd. Huruvida det existerar normala avsättningsmöjligheter skall bedömas med avseende på produkterna i fråga, typ av investeringar och befintlig och planerad kapacitet (punkt 4.2.5).

a) *Maximal stödnivå*

(53) Investeringar görs i ett mål 1-område. Stödnivå ligger på högst 50 %.

(54) Eftersom det på grundval av befintlig information är svårt att exakt ta reda på stödnivån kommer kommissionen att använda tre olika varianter vid beräkningen: Miniminivå, standardnivå och maximinivå. Därefter undersöker man om någon av varianterna överstiger den högsta tillåtna stödnivån. Vid beräkningen har kommissionen använt den metod som beskrivs i bilaga I till regionalriktlinjerna ([24]) (se bilagan till detta beslut).

([21]) Se fotnot 7.
([22]) Se fotnot 9.
([23]) Se fotnot 10.
([24]) Se fotnot 14.

Miniminivå

(55) För miniminivån används den beräkning som Tyskland har föreslagit (se skälena 16 och 31). Summan av lånets och borgens bidragsekvivalenter uppgår då till 97 350 euro. I förhållande till de totala stödberättigande kostnaderna på 3 016 622 euro ligger den kumulerade stödnivån således på 3,23 %.

Standardnivå

(56) För standardnivån gäller följande: För beräkning av bidragsekvivalenten för lånet jämförs lånets nominalränta med den referensränta som kommissionen har fastställt för denna tidpunkt. För beräkning av borgens bidragsekvivalent används medelvärdet (1,25 %) i kommissionens beslut i ärende N 117/96 för livskraftiga företag (se avsnitt II.6).

Maximinivå

(57) För denna nivå gäller följande: För beräkning av bidragsekvivalenten för lånet jämförs lånets nominalränta med en ”marknadstypisk räntesats” för ett kapitalmarknadslån. Som ”marknadstypisk” räntesats används den räntesats som företagets egen bank har fastställt för kapitalmarknadslånet. För beräkning av borgens bidragsekvivalent används det övre värdet (2,0 %) i kommissionens beslut i ärende N 117/96 för livskraftiga företag (se avsnitt II.6).

(58) Den maximala tillåtna stödnivån på 50 % överskrids inte i något av de beräknade fallen (se tabell). Detta villkor kan således anses uppfyllt.

	Miniminivå	Standardnivå	Maximinivå
Kontantvärden för lånen I och II	88 044 euro	112 912 euro	237 476 euro
Kontantvärde för borgen	9 306 euro	23 264 euro	– 37 222 euro
Kumulerad stödnivå	3,23 %	4,51 %	9,11 %

b) *Företagets livskraft*

(59) Tyskland har gjort en undersökning och kommit fram till att företaget är livskraftigt. Som framgår av avsnitten IV och V.2 har företagets ekonomiska situation utvecklat sig positivt under de senaste åren. Kapitalkostnaden för utestående krediter betalas också enligt plan. Med ledning av befintliga uppgifter kan det antas att den positiva utvecklingen för företaget kommer att fortsätta under de närmaste åren. Detta villkor kan således anses uppfyllt.

c) *Gemenskapens minimikrav*

(60) Tyskland har uttryckligen meddelat att stödmottagaren uppfyller minimikraven avseende miljö, hygien och djurskydd enligt rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar ([25]). Detta villkor kan således anses uppfyllt.

([25]) EGT L 160, 26.6.1999, s. 80.

d) *Stödberättigande utgifter*

(61) Stödberättigande kostnader inom ramen för projektet är kostnader i samband med byggnadsarbete och tekniska anläggningar för bearbetning av grönsakerna och frukten. Dessa utgifter är stödberättigande enligt gemenskapsramarna. Stödet täcker en del av kostnaderna för inköp av en produktionsanläggning som medförde att ett förfarande behövde inledas på grund av insolvens. Stödmottagaren har förvärvat samtliga anläggningstillgångar, även nya och begagnade maskiner. Enligt punkt 4.2.4 i gemenskapsramarna och punkt 4.4 i regionalriktlinjerna ([26]), kan investeringar i anläggningen genom övertagande av en anläggning som lagts ned eller skulle ha lagts ned, ses som en nyinvestering, förutsatt att anläggningen inte tillhör ett företag i svårigheter. Kostnaderna för inköp av produktionsanläggningen kan således ses som stödberättigande enligt gemenskapsramarna.

e) *Avsättningsmöjligheter*

(62) Tyskland har meddelat att man på lämpliga grunder anser att avsättningsmöjligheterna är normala och tillräckliga. Det stödmottagande företagets produkter förekommer hos alla större livsmedelshandlare i östra delen av Tyskland och vissa produkter återfinns också i många delar av västra Tyskland. Även inom lågprisbranschen – den snabbast växande delen av detaljhandeln – finns det avsättningsmöjligheter. Bland sina kunder räknar det stödmottagande företaget även grossister och hemleverantörer för frysprodukter. Den befintliga bearbetningskapaciteten kommer inte att utvidgas genom investeringarna. Detta villkor kan således också anses uppfyllt.

VI. **SLUTSATSER**

(63) Kommissionen beklagar djupt att Tyskland inte har svarat på anmodan om fler upplysningar av den 8 februari 2001. Detta utgör en klar överträdelse mot kravet på rättsligt samarbete enligt artikel 10 i EG-fördraget i allmänhet och artikel 88 i EG-fördraget och förordning (EG) nr 659/1999 ([27]) i synnerhet. I detta avseende förbehåller sig kommissionen rätten att vidta ytterligare åtgärder mot Tyskland.

(64) Av de orsaker som redovisas ovan slår kommissionen fast att stöden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden, eftersom de uppfyller kraven i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn och kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De stöd i form av två lån med förmånlig ränta på sammanlagt 1 917 345 euro och i form av borgen för en lånesumma på 1 861 103 euro som Tyskland avser att bevilja Frenzel Kyffhäuser Tiefkühlkost GmbH är enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget förenliga med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 1 oktober 2003.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

([26]) Se fotnot 14.
([27]) Se fotnot 16.

BILAGA

Lån I – standardvariant

Halvår	Ränta	Amortering	Avbetalning	Räntesubvention	Nettoavbetalning	Restskuld	Kontant värde
1/1998	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 895,50
2/1998	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 736,60
1/1999	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 581,98
2/1999	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 431,53
1/2000	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 285,13
2/2000	42 488,37	0,00	42 488,37	6 058,81	36 429,56	1 533 876,00	5 142,68
1/2001	42 488,37	45 114,00	87 602,37	6 058,81	81 543,56	1 488 762,00	5 004,06
2/2001	41 238,71	45 114,00	86 352,71	5 880,61	80 472,10	1 443 648,00	4 725,98
1/2002	39 989,05	45 114,00	85 103,05	5 702,41	79 400,64	1 398 534,00	4 459,24
2/2002	38 739,39	45 114,00	83 853,39	5 524,21	78 329,18	1 353 420,00	4 203,46
1/2003	37 489,73	45 114,00	82 603,73	5 346,01	77 257,73	1 308 306,00	3 958,22
2/2003	36 240,08	45 114,00	81 354,08	5 167,81	76 186,27	1 263 192,00	3 723,15
1/2004	34 990,42	45 114,00	80 104,42	4 989,61	75 114,81	1 218 078,00	3 497,87
2/2004	33 740,76	45 114,00	78 854,76	4 811,41	74 043,35	1 172 964,00	3 282,03
1/2005	32 491,10	45 114,00	77 605,10	4 633,21	72 971,90	1 127 850,00	3 075,29
2/2005	31 241,45	45 114,00	76 355,45	4 455,01	71 900,44	1 082 736,00	2 877,31
1/2006	29 991,79	45 114,00	75 105,79	4 276,81	70 828,98	1 037 622,00	2 687,77
2/2006	28 742,13	45 114,00	73 856,13	4 098,61	69 757,52	992 508,00	2 506,35
1/2007	27 492,47	45 114,00	72 606,47	3 920,41	68 686,07	947 394,00	2 332,76
2/2007	26 242,81	45 114,00	71 356,81	3 742,21	67 614,61	902 280,00	2 166,71
1/2008	24 993,16	45 114,00	70 107,16	3 564,01	66 543,15	857 166,00	2 007,91
2/2008	23 743,50	45 114,00	68 857,50	3 385,81	65 471,69	812 052,00	1 856,10
1/2009	22 493,84	45 114,00	67 607,84	3 207,61	64 400,24	766 938,00	1 711,02
2/2009	21 244,18	45 114,00	66 358,18	3 029,41	63 328,78	721 824,00	1 572,41
1/2010	19 994,52	45 114,00	65 108,52	2 851,20	62 257,32	676 710,00	1 440,02
2/2010	18 744,87	45 114,00	63 858,87	2 673,00	61 185,86	631 596,00	1 313,63
1/2011	17 495,21	45 114,00	62 609,21	2 494,80	60 114,41	586 482,00	1 193,01
2/2011	16 245,55	45 114,00	61 359,55	2 316,60	59 042,95	541 368,00	1 077,94
1/2012	14 995,89	45 114,00	60 109,89	2 138,40	57 971,49	496 254,00	968,20
2/2012	13 746,24	45 114,00	58 860,24	1 960,20	56 900,03	451 140,00	863,60
1/2013	12 496,58	45 114,00	57 610,58	1 782,00	55 828,58	406 026,00	763,93
2/2013	11 246,92	45 114,00	56 360,92	1 603,80	54 757,12	360 912,00	669,00
1/2014	9 997,26	45 114,00	55 111,26	1 425,60	53 685,66	315 798,00	578,64
2/2014	8 747,60	45 114,00	53 861,60	1 247,40	52 614,20	270 684,00	492,66
1/2015	7 497,95	45 114,00	52 611,95	1 069,20	51 542,75	225 570,00	410,90
2/2015	6 248,29	45 114,00	51 362,29	891,00	50 471,29	180 456,00	333,19
1/2016	4 998,63	45 114,00	50 112,63	712,80	49 399,83	135 342,00	259,37
2/2016	3 748,97	45 114,00	48 862,97	534,60	48 328,37	90 228,00	189,28
1/2017	2 499,32	45 114,00	47 613,32	356,40	47 256,92	45 114,00	122,79
2/2017	1 249,66	45 114,00	46 363,66	178,20	46 185,46	0,00	59,74
						Summa	99 456,96

Lån I – maximivariant

Halvår	Ränta	Amortering	Avbetalning	Räntesubvention	Nettoavbetalning	Restskuld	Kontant värde
1/1998	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 998,95
2/1998	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 589,78
1/1999	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	12 193,49
2/1999	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 809,68
1/2000	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 437,94
2/2000	49 850,97	0,00	49 850,97	13 421,42	36 429,56	1 533 876,00	11 077,91
1/2001	49 850,97	45 114,00	94 964,97	13 421,42	81 543,56	1 488 762,00	10 729,21
2/2001	48 384,77	45 114,00	93 498,77	13 026,67	80 472,10	1 443 648,00	10 085,86
1/2002	46 918,56	45 114,00	92 032,56	12 631,92	79 400,64	1 398 534,00	9 472,37
2/2002	45 452,36	45 114,00	90 566,36	12 237,17	78 329,18	1 353 420,00	8 887,52
1/2003	43 986,15	45 114,00	89 100,15	11 842,43	77 257,73	1 308 306,00	8 330,10
2/2003	42 519,95	45 114,00	87 633,95	11 447,68	76 186,27	1 263 192,00	7 798,96
1/2004	41 053,74	45 114,00	86 167,74	11 052,93	75 114,81	1 218 078,00	7 293,01
2/2004	39 587,54	45 114,00	84 701,54	10 658,18	74 043,35	1 172 964,00	6 811,18
1/2005	38 121,33	45 114,00	83 235,33	10 263,44	72 971,90	1 127 850,00	6 352,46
2/2005	36 655,13	45 114,00	81 769,13	9 868,69	71 900,44	1 082 736,00	5 915,87
1/2006	35 188,92	45 114,00	80 302,92	9 473,94	70 828,98	1 037 622,00	5 500,47
2/2006	33 722,72	45 114,00	78 836,72	9 079,19	69 757,52	992 508,00	5 105,36
1/2007	32 256,51	45 114,00	77 370,51	8 684,45	68 686,07	947 394,00	4 729,67
2/2007	30 790,31	45 114,00	75 904,31	8 289,70	67 614,61	902 280,00	4 372,58
1/2008	29 324,10	45 114,00	74 438,10	7 894,95	66 543,15	857 166,00	4 033,28
2/2008	27 857,90	45 114,00	72 971,90	7 500,20	65 471,69	812 052,00	3 711,01
1/2009	26 391,69	45 114,00	71 505,69	7 105,46	64 400,24	766 938,00	3 405,03
2/2009	24 925,49	45 114,00	70 039,49	6 710,71	63 328,78	721 824,00	3 114,63
1/2010	23 459,28	45 114,00	68 573,28	6 315,96	62 257,32	676 710,00	2 839,15
2/2010	21 993,08	45 114,00	67 107,08	5 921,21	61 185,86	631 596,00	2 577,92
1/2011	20 526,87	45 114,00	65 640,87	5 526,47	60 114,41	586 482,00	2 330,32
2/2011	19 060,67	45 114,00	64 174,67	5 131,72	59 042,95	541 368,00	2 095,76
1/2012	17 594,46	45 114,00	62 708,46	4 736,97	57 971,49	496 254,00	1 873,65
2/2012	16 128,26	45 114,00	61 242,26	4 342,22	56 900,03	451 140,00	1 663,45
1/2013	14 662,05	45 114,00	59 776,05	3 947,48	55 828,58	406 026,00	1 464,63
2/2013	13 195,85	45 114,00	58 309,85	3 552,73	54 757,12	360 912,00	1 276,67
1/2014	11 729,64	45 114,00	56 843,64	3 157,98	53 685,66	315 798,00	1 099,10
2/2014	10 263,44	45 114,00	55 377,44	2 763,23	52 614,20	270 684,00	931,44
1/2015	8 797,23	45 114,00	53 911,23	2 368,49	51 542,75	225 570,00	773,25
2/2015	7 331,03	45 114,00	52 445,03	1 973,74	50 471,29	180 456,00	624,09
1/2016	5 864,82	45 114,00	50 978,82	1 578,99	49 399,83	135 342,00	483,56
2/2016	4 398,62	45 114,00	49 512,62	1 184,24	48 328,37	90 228,00	351,25
1/2017	2 932,41	45 114,00	48 046,41	789,50	47 256,92	45 114,00	226,80
2/2017	1 466,21	45 114,00	46 580,21	394,75	46 185,46	0,00	109,83
						Summa	208 477,17

Lån II – standardvariant

Halvår	Ränta	Amortering	Avbetalning	Räntesubvention	Nettoavbetalning	Restskuld	Kontant värde
1/1998	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 473,88
2/1998	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 434,15
1/1999	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 395,50
2/1999	10 622,09	0,00	10 622,09	1 514,70	9 107,39	383 469,00	1 357,88
1/2000	10 622,09	31 955,75	42 577,84	1 514,70	41 063,14	351 513,25	1 321,28
2/2000	9 736,92	31 955,75	41 692,67	1 388,48	40 304,19	319 557,50	1 178,53
1/2001	8 851,74	31 955,75	40 807,49	1 262,25	39 545,24	287 601,75	1 042,51
2/2001	7 966,57	31 955,75	39 922,32	1 136,03	38 786,29	255 646,00	912,97
1/2002	7 081,39	31 955,75	39 037,14	1 009,80	38 027,34	223 690,25	789,66
2/2002	6 196,22	31 955,75	38 151,97	883,58	37 268,39	191 734,50	672,33
1/2003	5 311,05	31 955,75	37 266,80	757,35	36 509,44	159 778,75	560,75
2/2003	4 425,87	31 955,75	36 381,62	631,13	35 750,50	127 823,00	454,69
1/2004	3 540,70	31 955,75	35 496,45	504,90	34 991,55	95 867,25	353,95
2/2004	2 655,52	31 955,75	34 611,27	378,68	34 232,60	63 911,50	258,31
1/2005	1 770,35	31 955,75	33 726,10	252,45	33 473,65	31 955,75	167,56
2/2005	885,17	31 955,75	32 840,92	126,23	32 714,70	0,00	81,52
						Summe	13 455,48

Lån II – maximivariant

Halvår	Ränta	Amortering	Avbetalning	Räntesubvention	Nettoavbetalning	Restskuld	Kontant värde
1/1998	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 249,74
2/1998	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 147,45
1/1999	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	3 048,37
2/1999	12 462,74	0,00	12 462,74	3 355,35	9 107,39	383 469,00	2 952,42
1/2000	12 462,74	31 955,75	44 418,49	3 355,35	41 063,14	351 513,25	2 859,49
2/2000	11 424,18	31 955,75	43 379,93	3 075,74	40 304,19	319 557,50	2 538,69
1/2001	10 385,62	31 955,75	42 341,37	2 796,13	39 545,24	287 601,75	2 235,25
2/2001	9 347,06	31 955,75	41 302,81	2 516,52	38 786,29	255 646,00	1 948,40
1/2002	8 308,50	31 955,75	40 264,25	2 236,90	38 027,34	223 690,25	1 677,40
2/2002	7 269,93	31 955,75	39 225,68	1 957,29	37 268,39	191 734,50	1 421,53
1/2003	6 231,37	31 955,75	38 187,12	1 677,68	36 509,44	159 778,75	1 180,10
2/2003	5 192,81	31 955,75	37 148,56	1 398,06	35 750,50	127 823,00	952,46
1/2004	4 154,25	31 955,75	36 110,00	1 118,45	34 991,55	95 867,25	737,98
2/2004	3 115,69	31 955,75	35 071,44	838,84	34 232,60	63 911,50	536,07
1/2005	2 077,12	31 955,75	34 032,87	559,23	33 473,65	31 955,75	346,13
2/2005	1 038,56	31 955,75	32 994,31	279,61	32 714,70	0,00	167,62
						Summa	28 999,08